

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор УДУНТ

Проф. _____ Анатолій РАДКЕВИЧ
" ____ " _____ 2022 р.

Програма навчальної дисципліни

Економіка, підприємництво та менеджмент

Шифр та назва спеціальності	121 Інженерія програмного забезпечення
Назва освітньої програми (програм)	Інженерія програмного забезпечення у промисловості і бізнесі
Рівень вищої освіти	1-й (бакалаврський)
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна циклу загальної підготовки
Форма навчання	денна

Види навчальної роботи та її обсяг в акад. годинах

	Усього
Усього годин за навчальним планом	150
у тому числі:	
Аудиторні заняття	64
з них:	
- лекції	40
- лабораторні роботи	0
- практичні заняття	24
- семінарські заняття	0
Самостійна робота	86
у тому числі при :	
- підготовці до аудиторних занять	32
- підготовці до заходів модульного контролю	15
- виконанні курсових проектів (робіт)	0
- виконанні індивідуальних завдань	0
- опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	39
Семестровий контроль	середнє арифметичне 5-х модульних оцінок або іспит

Характеристика дисципліни

Мета вивчення дисципліни – забезпечення компетентнісно-орієнтованої підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері інженерії програмного забезпечення у промисловості і бізнесі, формування у студентів знань та придбання навичок у сфері економіки, підприємництва та менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних поведінкових рішень.

Компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна

Компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна	ЗК1 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК6 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК4 - Здатність формулювати та забезпечувати вимоги щодо якості програмного забезпечення у відповідності з вимогами, технічним завданням та стандартами СК8 - Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення. СК9 - Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності. СК13 - Здатність обгрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення
---	--

В результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- ключові принципи поведінки економічних суб'єктів;
- засади розробки, прийняття і реалізації бізнесових рішень відносно вибору і використання ресурсів з метою одержання максимальної вигоди в умовах ринку;
- законодавчі і нормативні правові акти, що регламентують діяльність господарюючих суб'єктів;
- основи розрахунку сучасної системи показників, що характеризують діяльність підприємства;
- основи теорії і практики управління сучасними підприємствами;
- сучасні теорії та концепції менеджменту;
- напрямки удосконалення управління діяльністю підприємства та окремих бізнес-процесів;
- принципи, методи і технологію прийняття управлінських рішень.

вміти:

- здійснювати аналіз та давати оцінку ефективності діяльності економічних суб'єктів, аргументовано пропонувати заходи щодо її вдосконалення;
- визначати та обґрунтовувати оптимальні комбінації факторів виробництва, застосованих суб'єктами бізнесу та промисловості з урахуванням економічних, соціальних і технологічних чинників та в умовах обмеженості ресурсів;
- ідентифікувати актуальні економічні проблеми на рівні суб'єктів бізнесу та промисловості, визначати механізми їх вирішення;
- розраховувати на основі типових методик і діючої нормативно-правової бази економічні і соціально-економічні показники, що характеризують діяльність підприємства;
- аналізувати результати розрахунків і обґрунтовувати отримані висновки;
- застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання, які стосуються організації і функціонування системи управління;
- використовувати базові інструменти управління організацією;
- розробляти адекватні управлінські рішення.

Дисципліна забезпечує досягнення таких **програмних результатів навчання**:

Програмні результати навчання	ПР15 - Мотивовано обирати мови програмування та технології розробки для розв'язання завдань створення і супроводження програмного забезпечення. ПР 24 - Вміти проводити розрахунок економічної ефективності програмних систем
-------------------------------	--

Заходи та методи оцінювання

Отримання позитивної оцінки при виконанні 5-х модульних контрольних робіт за 12-бальною шкалою.

Підсумкова оцінка навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне 5-х модульних оцінок за 12-бальною шкалою або іспитом.

Передумови вивчення дисципліни

Вивченню дисципліни має передувати вивчення дисципліни: «Філософія та політологія»

Структура дисципліни

Модуль та назва	Тема заняття	Обсяг, годин
Модуль 1.	Лекції	8
Ринкова поведінка економічних суб'єктів	1. Вступ до дисципліни «Економіка, підприємництво та менеджмент».	4

	2. Основи теорії попиту та пропозиції. Ринкова рівновага.	4
	Практичні роботи	4
	1. Вступ до дисципліни «Економіка, підприємництво та менеджмент».	2
	2. Основи теорії попиту та пропозиції. Ринкова рівновага.	2
	Самостійна робота	18
	1. Нецінові детермінанти попиту та пропозиції	9
	Підготовка до аудиторних занять	6
	Підготовка до модульного контролю	3
	Усього:	30
Модуль 2.	Лекції	8
Основи теорії поведінки споживача та виробника	1. Основи теорії поведінки споживача.	4
	2. Основи теорії поведінки виробника.	4
	Практичні роботи	4
	1. Основи теорії поведінки споживача.	2
	2. Основи теорії поведінки виробника.	2
	Самостійна робота	18
	1. Взаємодія споживача та виробника.	9
	Підготовка до аудиторних занять	6
	Підготовка до модульного контролю	3
	Усього:	30
Модуль 3.	Лекції	8
Підприємство та його ресурси	1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.	2
	2. Виробничий капітал підприємства.	4
	3. Персонал підприємства, продуктивність та оплата праці.	2
	Практичні роботи	4
	1. Розрахунки показників ефективності використання основних виробничих фондів та використання оборотних коштів.	4
	Самостійна робота	18
	1. Особливості економіки сучасних вітчизняних підприємств. Договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки в підприємницькій діяльності.	6
	2. Ринок праці. Кадрова політика.	3
	Підготовка до аудиторних занять	6

	Підготовка до модульного контролю	3
	Усього:	30
Модуль 4.	Лекції	8
Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	1. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.	2
	2. Продукція і ціни. Забезпечення якості продукції.	2
	3. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.	2
	4. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства та оцінка їх ефективності.	2
	Практичні роботи	4
	1. Розрахунки собівартості продукції та фінансових показників.	2
	2. Визначення економічної ефективності інвестиційного проекту.	2
	Самостійна робота	18
	1. Розвиток підприємств.	6
	2. Економічна безпека та антикризова діяльність.	3
	Підготовка до аудиторних занять	6
	Підготовка до модульного контролю	3
	Усього:	30
Модуль 5.	Лекції	8
Теоретичні основи сучасного менеджменту	1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.	2
	2. Основні функції менеджменту.	6
	Практичні роботи	8
	1. Розвиток науки управління.	2
	2. Формулювання цілі	2
	3. Проектування організаційної структури управління	4
	Самостійна робота	18
	1. Управлінські рішення у менеджменті	3
	Підготовка до аудиторних занять	8
	Підготовка до модульного контролю	3
	Усього:	30

Рекомендована література

Основна:

1. Економічна теорія. Політична економія: підручн. / В.М. Тарасевич, В.В. Білоцерківець, С.П. Горобець та ін.; За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 206 с.
2. Макроекономіка: Навч. посібник. Частина 1 / В. В. Білоцерківець, О. О. Завгородня, О.В. Летуча та ін.; за ред. В. В. Білоцерківця. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 42 с
3. Політична економія: Навч. посібник / за ред. В. В. Білоцерківця. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 103 с.
4. Ткаченко Н.І. Мікроекономіка. Частина 1: Консп. лекцій. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 85 с.
5. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. - 18th ed. - McGraw-Hill/Irwin. – 2008. – 880 p.
6. Economics / Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. - 19th ed. - McGraw Hill. – 2009. – 744 p.
7. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. - Кн. Вступ до аналітичної економії. Мікроекономіка / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
8. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. - К.: Кондор - Видавництво, 2016. - 378 с.
9. Экономика и бизнес: учебник / под ред. Л. Г. Мельника, А. И. Каринцевой. – Сумы : Университетская книга, 2018. – 608 с.
10. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. – К. : Ліра-К, 2015. – 248 с.
11. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. - К.: Кондор - Видавництво, 2016. - 378 с.
12. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. — К.: Центр учбової літератури, 2009. - 728 с.
13. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. – 208 с.
14. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф.Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. - 528 с., іл.
15. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
16. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 600 с.
17. Крамаренко А.В., Вишневська М.К. Менеджмент. Конспект лекцій. Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 46 с.
18. Крамаренко А.В., Вишневська М.К. Менеджмент. Конспект лекцій. Частина 2. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 50 с.
19. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента, 2-е издание: Пер. с англ. — М.: Дело, 1999. — 800 с .

20. Бардась А.В., Бойченко М.В., Дудник А.В. Менеджмент: навч. посіб.- Д.: Національний гірничий університет, 2012. – 381 с.
21. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту. – Вид. 3-є вид., перероб. і доповн. – К. : Кондор, 2003. – 556 с.
22. Герчикова И. Н. Менеджмент: Учебник. – М.: 2002. – 501 с.

Додаткова:

23. Цифровий вимір інноваційно-інформаційної економіки / Тарасевич В. М., Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та ін.; за ред. В. М. Тарасевича. – Дніпро: ПМП «Економіка», 2021. – 448 с.
24. Економічна теорія: Підручник / За ред. проф. Тарасевича В.М.: - К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 784 с.
25. Тестування та оцінювання комерційних перспектив товарних інновацій : монографія / за заг. ред. Є. І. Нагорного. – Суми : Триторія, 2019. — 356 с.
26. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2004. - 412с.
27. Колісник М. К., Ільчук П.Г., Віблій П.І. Фінансова санація і антикризове управління підприємством: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2007. – 272 с
28. Грещак М.Г., Коцюба О.С. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2002. - 131 с.
29. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 326 с.
30. Гаркуша Н.М., Кащена Н.Б. Аналіз інвестиційної діяльності : навч. посібник. - Харк. держ. ун-т харч. та торг. – Харків, 2009. – 382 с.
31. Шегда А.В. Менеджмент: Підручник. – К.: Знання, 2004. – 687с.
32. Менеджмент : посібник / В.В. Стадник, М.А. Йохна. - К. : Академвидав, 2003. - 464 с.
33. Виханский О.С., Наумов А. И. Менеджмент : учебник для вузов. - 3-е изд. - М. : Гардарики, 2000. – 528 с.
34. Богатырева Л.Д., Тардаскина Т.Н., Стрельчук Е.Н. Менеджмент: учеб. пособ. – Одесса: ОНАС им. А.С. Попова, 2013. – 168 с.
35. Хомяков В.І. Менеджмент підприємств. – Вид. 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Кондор, 2005. – 434 с.
36. Кравченко В.О. Основи менеджменту: Навчальний посібник. – Одеса: Атлант, 2012.– 211 с.

Інтернет ресурси:

1. www.iccua.org
2. www.me.gov.ua
3. www.minfin.gov.ua
4. www.rada.gov.ua
5. www.ugmk.info
6. www.ukrstat.gov.ua
7. www.nbu.gov.ua

Укладачі:
д.е.н., проф. _____ Володимир БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

к.е.н., доц. _____ Тетяна СЕМЕНОВА

к.е.н., доц. _____ Світлана ФАІЗОВА

Завідувач кафедри
міжнародної економіки політичної
економії та управління:
д.е.н., проф. _____ Віктор ТАРАСЕВИЧ

Завідувач кафедри економіки та
підприємництва ім. Т.Г. Беня (ЕП):
д.е.н., проф. _____ Світлана ДОВБНЯ

Завідувач кафедри
менеджменту
к.е.н., проф. _____ Дмитро КОЗЕНКОВ

Робоча програма погоджена групою забезпечення якості освітньої програми
«Інженерія програмного забезпечення у промисловості і бізнесі», спеціальність
121 «Інженерія програмного забезпечення» (Протокол №4/21-22 від 15 червня
2022 р.).

Гарант освітньої програми,
к.т.н, доц. _____ Тетяна СЕЛІВЬОРСТОВА

Погоджено:
Керівник навчального відділу _____ Володимир ПУЛЬПІНСЬКИЙ